

FACTORII ASOCIAȚI TRAVERSĂRII NEREGULAMENTARE ÎN RÂNDUL PIETONILOR

Elena Belecci

Conducător științific: Svetlana Cociu

Disciplina de igienă, USMF „Nicolae Testemițanu”

Introducere. Pietonii se confruntă cu riscuri majore în traficul rutier modern, fiind extrem de vulnerabili în fața vehiculelor. Anual, peste 270.000 de pietoni își pierd viața pe drumurile lumii, reprezentând 22% din totalul deceselor cauzate de accidente rutiere. **Scopul lucrării.** Studiarea factorilor asociați traversării străzilor în rândul pietonilor. **Material și metode.** A fost efectuat un reviu de literatură utilizând bazele de date PubMed și Google Scholar. S-au inclus în analiză toate articolele în acces liber conform criteriilor de includere pentru anii 2014 – 2024. **Rezultate.** Țările cu venituri mici și medii au o infrastructură rutieră precară, ce generează un pericol grav de accidente. Lipsa marcajelor rutiere, a trotuarelor sigure, iluminatul insuficient și a educației rutiere eficiente crește vulnerabilitatea pietonilor, fie că sunt copii, adolescenți sau persoane 65+ ce au reflexe mai lente și o atenție mai scăzută la indicatoarele rutiere. În țările cu venituri mari, sunt mai puțin raportate cazuri de traumatisme și decese în rândul pietonilor. Printre alți factori se regăsesc abilitățile cognitive, nivelul de educație, atitudini, percepția controlului asupra comportamentului, condițiile fizice legate de traversare și alți factori de mediu precum climă, semnalizare și condițiile fizice ale traversării. **Concluzii.** Datele obținute evidențiază necesitatea dezvoltării unor module educative pentru diferite grupe de vârstă pentru a crește gradul de conștientizare a diferitor grupe de populație privind siguranța rutieră. **Cuvinte-cheie:** factori de risc, pietoni, accidente rutiere, comportament riscant.

FACTORS ASSOCIATED WITH IRREGULAR CROSSING AMONG PEDESTRIANS

Elena Belecci

Scientific adviser: Svetlana Cociu

Hygiene Discipline, Nicolae Testemițanu University

Background. Pedestrians are an essential part of urban life, they face major risks in modern traffic, being extremely vulnerable to vehicles. Annually, over 270,000 pedestrians lose their lives on the world's roads, representing 22% of all deaths caused by road accidents. **Objective of the study.** Studying the factors associated with crossing the streets among pedestrians. **Material and methods.** A literature review was conducted using PubMed and Google Scholar databases. All open access articles according to the inclusion criteria for the years 2014 – 2024 were included in the analysis. **Results.** Low - and middle-income countries face poor road infrastructure, exposing pedestrians to a significant risk of road crashes. The lack of road markings, adequate pavements, insufficient lighting and effective road education increases the vulnerability of children, adolescents and the elderly, who have slower reflexes and lower attention to road signs. In high-income countries, fewer pedestrian injuries and deaths are reported. Other associated factors include cognitive abilities, education level, attitudes, perceived control over behavior, physical crossing conditions, and other environmental factors such as climate, signage, and physical crossing conditions. **Conclusions.** The data obtained highlight the need to develop educational modules for different age groups in order to increase the awareness of different population groups regarding road safety. **Keywords:** risk factors, pedestrians, road accidents, risky behavior.